

Trong một số tay cầm 1 tờ báo, gã lòm đục một mảnh tin nhặt sau :

- Khi tôi nay, chính phủ số không bao giờ làm thế trống và nhặt chục vạn đồng đỗ trong quá 55 tuổi. Khi đọc thông báo trên do tờ trống và ký ngày 18 tháng 4, một công chức nói với tôi rằng tôi viết : dù có đỗ 20% số mang cấp hàm tờ trống số ra đi vì tuổi không còn đúng với tiêu chuẩn...

Mảnh tin này cũng khiến cho gã phai số vào gáy mình và nhặt ra rỗng :

- Sống lâu lên lão làng, cầm cái đũa này thì mình cũng sẽ p đục...ra ngũ, với nhà đưa i gà và trống hoa. Chẳng biết nên vui hay nên buồn.

Gã nhặt lòi hói đũa mình còn đục chục, hình như có đũa trong sách Quốc âm Giáo khoa thợ bài học với một câu đũa :

- Con gì sáng nó đi bốn chân, trưa nó đi hai chân và chiều nó đi ba chân ?

Xin thợ :

- Đó chính là con ngũi.

Thuật còn nhặt, chúng ta bò lê bò la bao ngay hai tay lòn hai chân, với chi là bốn. Lòn lên, chúng ta đục ng thõng và mìn mìn bao cát tì. Còn khi với già, chúng ta phai chục thêm một chiếc gậy nón là ba.

Các câu ta ngày xưa đã ngán ngẩm mà bao :

- Âm thầm ngày tháng trôi qua,
Năm kia nào có đói ta bao giờ.

Đúng thế, chừng ai có thể cõn đỗi c nhũng bùi c chân âm thầm cõa thi i gian. Cõ nhìn vào x?p nh? l?n l?n nh? thi i, g?i b?n nghi?m ra gánh n?ng tu?i đ?i đang đ?e xu?ng d?i vai cõm cõi cõa g?i và d?u ?n thi i gian d?i in đ?m trên khuôn m?t g?i.

Cách đây không lâu, m?t c? b? Vi?t ki?u h?n h? đ?n thăm g?i. Ph?i ki?m l?i b? nh?, g?i th?y đ?i c r?ng : khi khăn gói qu? m?i p theo th?ay bu xu?ng tàu đi v?i t?n biển, c? b? này c?n đang l? a tu?i "babil?c", su?t ngày ch?i ô quan và nh?y c? c?i s?n nh?a g?i, thi m chí c?n anh d?ng m?c qu?n đ?i đ?i m?c cua ngo?i đ?ng v?i cho ch? n?u ri?u, thi mà g?i đây đang đ? d?o t? tr? m?i, đ?p nh? m?t c? ti?n, g?ing h?t m?t bài thi c? d?i d?n t? :

- H?ng h?ng tuy?t tuy?t,
M?i ngày nào ch?a bi?t cái chi chi,
M?i m?y n?m th?p thoát có xá gi?,
Ngo?nh m?t l?i d?i t?i k? t? li?u.

Ngay nh? chính b?n thân g?i cũng v?y. B?n m?i i n?m đ?i c coi là đ?nh cao cu?c đ?i, r?i sau đó b?t đ?u đ?i xu?ng l? tri?n n?i b?n kia. T?i cái m?c này, m?t g?i b?ng m? huy?n, ph?i v?i v?ra ti?m c?t ngay m?t chi?c k?nh l?o, đ? kh?i tr?ng g?à hóa qu?c.

R?i t? đó, l?c ph?i ng? t?ng b?t đ?u r?u r?o. Nh?t là khi d?i b?i c vào tu?i "ng? tu?n", thi s?c kéo b? gi?m sút m?t b?c, làm vi?c l?u m?t xíu là c?m thi y m?t m?i, u? o?i li?n t?i ngay ?.

Nh? h?i c?n tr? , ng?i đ?nh m?y ch? l?c c?c su?t t?m chín ti?ng đ?ng h? mà ch?ng h? h?n, s?t m? chi c?, thi m chí c?n nh?ng l?c g?p r?ut, làm ngày kh?ng đ? ph?i tranh thi làm c? ban đ?m mà v?n c? phom phom và h?ng ti?t v?t.

Ch? b?y gi?, khi d?i có t? tu?i, g?i m?y dù là m?y vi t?nh, ch? m?t l?c là li?n nh?c nh?i t? đ?u ngón tay cho đ?n t?n...lái tim. R?i ăn ch?ng bi?t ngon, ng? thi c? m? m? màng màng.

Sắc kéo giũm sút đã dành, mà tuồi i năm mõi i còn là khõi điúm cho đõ mõi thõ bñnh hoñ. Nào cao huyt áp, nào nhõi máu cõ tim, nào tai biñn mõch máu não, nào loét bao tõ, nào đái...đõng. Bñn án tõ hình dõng nhõ đã đõc treo lõi ng trên đõu quí cõ thõng thõng ngũ tuõn.

Nghĩ vñy, nñen cõ bình tĩnh mà run. Vì thõ, hôm rõi gã bèn phõi gõng mình đi khám lõi toàn bñ đõ lòng, tõ tim gan cho chí đõn đõn phèo phõi. Qua siêu âm, ngõi ta cho biõt gã hiñn có hai viên sñn nhõ nñm ñ trong thõn.

Ông bác sĩ thuõc vào hàng chõu chõi bèn phán :

- Vì chúng còn bé tõo tèo teo, nñen chõa cõn phõi mõ hay bñn biõc chi cõ, chõ cõn uõng thuõc, uõng nñõc, vñn đõng và nhõt là...cõi i nhõu.

Vì thõ, trong mõy tháng nay, gã dành phõi ép mình ép xác mà dùng thuõc, dùng nñõc và tõp thõ dõc thõm mĩ đõ giõ...eo. Bñi vì lúc này cái eo cõa gã xem chõng liên tõc phát triõn theo kích thõõc cõa cái eo con...bò.

Rõi lúc nào cũng phõi vén mõi lên mà cõi. Vui cũng cuõi mà buõn cũng cõi, thiõu điúu bõ liõt vào hñng ngõi...cõi trên. Thõ mà chõng biõt đõn bao giõ mõi tõng khõ đõõc hai cái cõa nõ ñy ra.

Tõ nhõng điúu gã vñ a cà kê dẽ ngõng, thì khác biõt thõ nhõt giõa già và trõ là khác biõt vñ ngoõi hình, vñ sñc khõe.

Trõ thì mõnh, già thì yñu. Đó là lõi đõõng nhiên, qui luõt cõa muôn đõi kia mõ. Trõ ra mõt vài trõõng hñp ngoõi lõi mà chúng ta vñn gõi là nhõng cõ... già gân, nhõ Nguyñn công Trõ đã viõt :

- Càng già càng dõo càng dai.

Bình thuong, tuoi già là một nhà thuong, tiếp nhận đón mồi thô bônh. Hòn nứa, nứu nứa đều cùi cõi, chúng ta xài theo kiểu “xé láng sáng vỡ sầm”, nhồi lõi hô hào :

- Chai xuân klop hút xuân đi,
Cái già sống sống nói thì tui ngay.

Chắc chắn nứa sau cùi cõi, chúng ta sẽ phơi giá bong nhung bônh tết và đòn đau cua mình.

Sẽ giảm sút vỡ sáp khẽ phón xác, thuong kéo theo sẽ giảm sút vỡ tâm lý và sẽ xé cõng vỡ tình thon. Kinh nghiệm của những bôc tiễn bôi cho hay :

- Năm mươi tuổi thì ta chán đói, còn sáu mươi tuổi thì đói chán ta.

Tuổi già vẫn dĩ là một gánh nặng cho bốn thân cũng như cho người khác. Tuổi già giông như phiên chè chiu, vang tanh vang ngọt. Hay như con sẽ già chè là trò cưng cho đám chó con.

Từ đó, người già đánh một số hàng say nhất tình, đón rọi buông xuôi, mặc cho “con tảo xoay vòn đòn đâu” hay phó mặc cho lũ cháu đàn con :

- Già thì mệt mỏi mệt hèn
Giang sơn phó mặc đàn em sau này.

Khác biệt thô hai già già và trai là khác biệt về kinh nghiệm, về vấn sống đúc tích lũy lòng cùi cõi.

Trong phim vi này, người trai chèa có đặc điểm bao nhiêu, đang khi đó vỡi bỗng dày cua năm tháng, người già đã gom góp đặc điểm rõ ràng. Vì thế, người trai thường hay bỗng bỗng, xem nứi và... phai bò, nhồi tõi c ngõ cũng đã bỗng :

- Khôn đâu tui trai, khéo đâu tui già.

Và đôi lúc người ta đã ghi:

- Tuai trai là tuai ăn chua no, lo chua tui.

Với những kinh nghiệm đúc tích lũy suốt decades dòng thời gian, tuổi già thường khôn ngoan và thâm thểu, giờ nhả cây càng già thì gã càng tật, giờ nhả gõng và què, càng già thì lão càng cay, hay nhả tật ngã cũng đã nói:

- Đì hói già, vỗ nhà hói trai.

Do số vỗn sống phong phú ấy, nên đã ngày sinh ra một khác biệt thời ba già và trai, đó là người già thường thích quay nhìn dãi vãng và sống bỗng nhảng hoài niệm, còn người trai thường thích hóng tui tui lung lai và sống bỗng nhảng ốc mồi. Người già thì quay lối phía sau, còn người trai thì bối rối tui phía trước.

Thúc vỗ y, mày ông bỗn già lâu ngày gắp mệt nhau, khẽ khà bên chén rỗng nồng hay bên tách trà đóm, chúc chồn các cỗ số gãy nhả và sống lối cái thuỷ huy hoàng vang bóng của mình:

- Ngày ấy mình thời này... chúng ta thời nọ... chả không nhả bây giờ, chung ra cái thời tháng nào cả.

Trong khi đó, bỗn trai người đùu láo với nhau thì thao thao bứt tuyết vỗ nhảng đù tính đang đùm đùi mồi. Nào là làm cái này, nào là làm cái kia...

Chính do số khác biệt này, nhieu lúc đã xảy ra nhảng bứt đùng, nhảng lối đùc, nhảng chung đùi trong gia đình gã già và trai, gã cha mồi vui con cái.

Hồi xưa, có lần thằng bùn gã đang năn nỉ ôi, xin mợ tí tiền còm để mua sách hay làm cái chi đó, thì ông bà bực vào. Chết nghe thấy tiền, ông bà bèn mợ mang phang ngay cho cậu em mót bài “luân lý cỏ bùn” :

- Ngày xưa tao phai tiết kiệm tiền trang giày, tui nghe giờ tui... ngày xưa tao thè này... ngày xưa tao thè kia... ngày xưa tao thè nè...

Điệp khúc “ngày xưa” không biết đã đ للأc ông bà ca đi ca lối biết bao nhiêu lần. Cứ nhìn cái bùn mót nhăn nhó của thằng bùn nhó là sấp bùn “Tào tháo” rết, gã thấy nó hùm hùm mà nói chung nên lối, vì số bùn mòn, nên dành phai nhó thèm trong bùn rỗng :

- Biết rết, khù lùm, nói mãi, bùn.

Cũng từ điệp khúc khác biết dưng trống và đưng sau, tui nghe lai và dĩ vãng, nên nghe i trại thèm dám liều, dám chấp nhận cái mồi đùi khùc phai và làm chung lối nó, nhó chúng ta thèm bùo :

- Đâu còn thanh niên có,
Đâu khó có thanh niên.

Phai chặng đây chính là yếu tố quan trọng làm thành “chết trại” nồi mót nghe...

Trong khi đó, tuổi già thường nghe i di chuyễn, nghe i thay đổi, an phai vui nhộn cái đã có. Ấy là gã chia nói đùn nhộn cù thích nghe quên trên chiến thắng và vinh quang mót thèi cùa mình.

Vì vậy, thiên hù vùn thèm bùo :

- Mót nghe i bù coi là già kù tui lúc nghe i ấy hùt dám... liều.

Nếu có người kinh tề và điom mott nhong khác biệt giữa già và trẻ, thì có lõi nói mãi, nói hoài cũng chung bao giờ hốt, chỉ bông bây giờ hay thử đi tìm mott dung hòa, mott mô hình lý tưởng đó cùng chung sống hòa bình “mí nhau”.

Theo gã, mỗi i tuoi đều có nét duyên ngầm của riêng mình. Buổi bình minh có vỗ đập cửa bình minh và lúc hoàng hôn có vỗ đập cửa hoàng hôn. Chai non, có sắc quyến rũ của chai non và trái chín có sắc quyến rũ của trái chín.

Võng lõi già và võng lõi trẻ, chúng ta có thể diễn tả như Nguyễn Du :

- Mỗi người mỗi vỗ mõi phân vân mỗi i.

Tuy nhiên cuộc sống vẫn thõng có nhõng ngõch lý, nhõng ngõng cõi và nhõng chuyễn chéo cõng nhõng cõa nó, như G. B. Shaw đã viết :

- Có lõi mõng lõi không khi nào trẻ và vài kẽ không bao giờ già.

Thực vây, có lõi mõng lõi không bao giờ trẻ.

Nói cách khác, họ đã đánh mott tuoi trẻ khi mái đầu còn xanh. Họ là nhõng kẽ tuoi đỗi chõa đỗi cõc bao nhiêu, thân xác còn phõi phõi, thử nhõng tâm hồn họ đã già cõi và tàn úa. Họ thiều mott chõt trẻ và chõt lõa trong con ngõi.

Có nghĩa là họ không dám liều, không dám chấp nhõn cái mõi và đỗi i đỗi u vây nhõng đỗi i thay. Họ bông lòng vây sõ phõn cõa mình và lúc nào cũng chõ xin cho đỗi cõc hai chõ...bình an.

Họ không còn sõ hăng say nhõt thành, trái lõi chõ sõng lõng lõi nhõ con cá vàng, mõc dù bõ ngoái họ rõt oai phong bõ vây và sõc khõe tràn trẻ. Chính vì thử thiên họ vân thõng gõi họ là

nhưng ... ông cõi non.

Tiếp đón là có vài kẽ không bao giờ già.

Dĩ nhiên ở đây gã không bàn tõi mõt vài người vì nh hõng cõa mõt loõi bõnh đõc thù nào đó, khiõn cho hõ, dù dã ba mõi mí, nhưng thân xác hõ mõi chõ là mõt đõa trõ lõn sáu, lõn bõy nhõ báo chí dã đăng tõi cách đây không lâu.

Gã cũng không bàn tõi mõt vài cõi vì ham vui và thích cõa lõ mà thiên hõ võn thõng gõi là chõi.....trõng bõi. Nhõng cõi đõu dã bõc, rõng dã long mà võn còn đèo bõng võ nõ con kia, chõ vì sõ cõnh cõi đõn :

- Con nuôi cha không bõng bà nuôi ông.

Gã chõ xin nói đõn các cõi tuy dã già mà thõc sõ võn còn trõ. Võy các cõi lõy là ai ?

Các cõi lõy đõõc diõn tõ là nhõng ngõõi “nhân lão tâm bõt lão”. Ngoõi hình các cõi tuy già, nghĩa là tóc các cõi dã bõc, rõng các cõi dã long, da các cõi dã nhăn nheo và tay chân các cõi dã lõng lõo.

Thõ nhõng, tâm hõn các cõi võn còn trõ chõ chõa già, nghĩa là các cõi võn hõng hái nhõit thành, dám chõp nhõn cái mõi và dám đõõng đõu või nhõng thay đõi....

Chõt trõ võn lõu thông trong máu huyõt, trong thân thõ già nua cõa các cõi và lõa võn bõng cháy trong con tim đau lõm cõa các cõi. Tuy nhiên, sõ ngõõi nhân lão tâm bõt lão nhõ thõ này, hõn không nhõu lõm.

Có mõt thõi ở Sàigòn thiên hõ dã gõi nhõc sĩ Phõm Duy là mõt híppi già. Sõ dĩ nhõ võy, vì tuõi

đãi đãi đè nén trên vai ông. Ngay từ hồi gã còn là một thằng bé mèm quen thằng đũng, thì nhung bài hát của ông đã đâm phập bịnh sâu rỗng.

Thở nhung, tâm hồn và tinh thần của ông vẫn còn trại. Ông không phai chí vặt vứt tuồi trai, mà hồn thoát nỗi ca, tiếng kêu khôn nhục của ông thoát ra khỏi trại, làm cho người trại say mê và thiên hồn đã không nhận người trong cho ông cái biệt danh là híppi già.

Ngày nay, khopal mỉm cười với người ta đều hô hào phái trại hóa lanh vui cùn này, trại hóa lanh vui cùn kia và nhặt là phái trại hóa cấp lanh đeo.

Báo Tuổi Trại Chết Nhặt vặt :

“Chuyện số không xa lì mệt khi nhắc Nga có thể tháng 36 tuổi hay là Việt Nam thời gian không xa có nhung nhà lanh đeo, nhung chính khách lão tuổi 30-40, nhu nhược công nghệ trại hóa, không chỉ là hồn mèm tuổi tác mà thời số là có mệt quá trình chuồn bùn nhân tài, ốm trung, vun bón”.

Một chặng nàng dâu, nhau hai cô ca sĩ có thời gian nhau bao giờ. Cũng vậy, luôn có một vui thường ngăn cách giữa già và trẻ, giữa trẻ và già.

Trại chê già là có hồn, lão thọi và.... khó tính. Già chê trại là thiệu kinh nghiệm, xác nhận, ngu đần theo kiểu : trại ng mà đòi khôn hồn rỗn.

Tuy nhiên, theo gã nghĩ :

- Trại phái kính trại già và hồn hôi nỗi già vui nồng và kinh nghiệm. Còn già thì hãy tìm hiểu, cảm thông và nâng đỡ cho trại.

Có lỗ gã bèn phai mìn lỗ i khuyên sau đây và Alfred de Vigny nhận một khen thưởng :

- Bỗn i, mệt đói sango vĩ đói là gì ? Nhu không phai là mệt ý tango cưa tuoi trống đòn cưa tuoi già thicc hiền.

Kết luận nhu thic, chung hieu gã đã lên một dicy đói hay chua ?
Và nhu t là gã có đáng đòn cưa phong làm...ham cua non hay chua ?